

Zichtzending Deel 1

'Met de Taxi'

Thema: In het verkeer

Lessen

Toelichting

De methode FoTotaal is volop in ontwikkeling. Deze zichtzending 'Met de taxi' biedt u alvast een 'kijkje in de keuken'.

De zichtzending bevat 5 proeflesactiviteiten FoTotaal:

- Introductieles – Mondelinge taal: Passieve woordenschat
- Fotoles - Mondelinge taal: Passieve woordenschat
- Lesactiviteit – Mondelinge taal: Actieve woordenschat
- Lesactiviteit – Mondelinge taal: Iemand iets vragen
- Lesactiviteit Begrijpend lezen

In de onderstaande toelichting leest u hoe u de proeflesactiviteiten uitvoert.

Aansluiting op leeftijdsgroep en belevingswereld

Alle lesactiviteiten FoTotaal sluiten aan op de leeftijd, interesse en belevingswereld van de leerlingen.

De lesactiviteiten 'Met de taxi' zijn geschikt voor de onderbouw.

Bij de lessuggestie zijn variaties beschreven voor het oefenen van dezelfde taalvaardigheid.

De lesactiviteit kunt u uitvoeren met de hele groep.

Differentiatie op taalniveau

Binnen dezelfde leeftijdsgroep is er vaak sprake van grote verschillen in taalniveau. Om tegemoet te komen aan deze verschillen zijn er niveaukaarten bij iedere lesactiviteit. De niveaukaarten sluiten aan op de doelstellingen van de leerlijnen Taal en Communicatie.

Op de niveaukaarten (het tweede deel van het pakket) ziet u precies hoe u de lesactiviteit voor verschillende niveaus invult. U voert dus de groepsactiviteit uit, waarbinnen u tijdens de Kern van de les differentieert met de niveaukaarten. Wij adviseren u om op maximaal 3 verschillende niveaus te differentiëren binnen de les. Als geheugensteun kunt u de kaarten binnen handbereik neerleggen.

Aantrekkelijke materialen: Fotokist en Leeslap

Bij de lesactiviteiten van FoTotaal horen vaste, herkenbare materialen die steeds terug keren. In de proeflessen worden de fotokist en de leeslap genoemd. In plaats van de fotokist, kunt u bijvoorbeeld ook een koffer of doos gebruiken om voorwerpen in te doen. Een doek of kussensloop tovert u snel en gemakkelijk om tot een leeslap.

Vragen

Heeft u vragen over de proeflesactiviteiten van de zichtzending, dan kunt u ons uw vragen mailen: fototaal@cedgroep.nl. Eén van de leden van het projectteam zal uw vraag beantwoorden. Wij vinden het heel fijn om uw mening over de proeflesactiviteiten te horen, dus mail ons gerust!

Vriendelijke groeten,

Projectteam FoTotaal

Keeke Dielemans, projectleider

Materiaalsuggesties

Speelgoedauto's

Verkeerslicht

Nummerbord

Verkeerskleed

Ruitenwisser

Speelgoedgarage

Autospiegel

Toeter

Wiel

Woordenlijst

Startwoorden

Au	Dicht	Mee	Open
Auto	Die	Oma	Toet
Boem	Fiets	Opa	Zitten
Dag (gedag zeggen)	Hallo		

Basiswoorden

Aankomen (naar toegaan)	Dichtdoen	Naast (naast mij)	Taxi
Achter (bijv. het huis)	Eerst	Niet	Terug
Achteruit	Er	Nummerbord	Thuisblijven
Band (van fietsband)	Ergens	Op slot (deur)	Thuiskomen
Bank	Fout	Portier	Toeter
Bel	Gauw	Raam	Tussen
Benzine	Gordel	Reis	Uitstappen
Binnen	Halen	Reizen	Ver
Broem	Hier	Riem	Verder
Buiten	Huis	Rijden	Voorop
Bus	Instappen	Rollen	Weg (weggaan)
Chauffeur	Kijken	Rood	Wegrijden
Daar	Komen	Ruitenwisser	Wiel
Der/daar/hier-bij	Leuk	School	Wielen
Deur	Meegaan	Snel	Zwaaien
	Meenemen	Spiegel	
	Mevrouw	Tanken	

Mondelinge taal

Introductieles: Passieve woordenschat

Materialen

- Allerlei voorwerpen die met vervoermiddelen en met name auto's en taxi's te maken hebben. Denk bijvoorbeeld aan speelgoedautootjes, een (deel van een) garage, een lego-benzinetank, een fietsbel, een toeter, een nummerbord, een (auto)spiegel, een wiel en plaatjes van auto's en taxi's.
- Niveaukaarten passieve woordenschat

Vorbereiding

- Stop de verzamelde voorwerpen in de fotokist. Hang de plaatjes waar auto's en taxi's op staan aan de fotokist.
- Creëer ruimte voor een projecthoek

Thema-introductie

Ga met de leerlingen voor het raam staan of op het schoolplein staan en wijs de leerlingen op de straat (indien mogelijk). Bespreek wat er te zien is. Richt u daarbij op de vervoermiddelen die er te zien zijn: een bus, een fiets, een auto, een taxi. Leg de leerlingen uit wat ze vandaag gaan leren: ze gaan nieuwe woorden leren!

Kern

Vervolgens zet u de fotokist op tafel, gevuld met allerlei autospullen. Laat de leerlingen de kist zien en de kist open maken. Iedere leerling mag er iets uit halen. Bespreek alles wat de leerlingen uit de kist halen. Benoem wat het is en wat je er mee kunt doen. Vraag wie het al vaker heeft gezien.

Afsluiting

Ga met de leerlingen naar de projecthoek. De projecthoek bestaat dit thema uit een tafel met daarop speelgoedvervoermiddelen. Tijdens het project kunnen de tafel en bijvoorbeeld een verkeerskleed verder gevuld worden, bijvoorbeeld met speelgoedvervoermiddelen van de leerlingen zelf. Vertel de leerlingen dat ze allerlei spullen gaan maken over auto's en taxi's. Die mooie spullen komen allemaal in de projecthoek. En wanneer ze dan weten hoe alles heet en welke dingen bij elkaar horen en hoe alles werkt, gaan ze dit aan een echte taxichauffeur laten zien!

Mondelinge taal

Fotoles 1: Passieve woordenschat

Materialen

- Speelgoedvervoermiddelen, waaronder een trapauto
- Fotocamera
- Niveaukaarten passieve woordenschat

Vorbereiding

- Zet de speelgoedvervoermiddelen in de projecthoek
- Zorg dat de fotocamera is opgeladen

Introductie

Ga met de leerlingen naar de projecthoek. Laat de leerlingen de speelgoedvervoermiddelen zien. Vraag of de leerlingen spullen herkennen die ze op de tafel zien. Vertel de leerlingen dat ze vandaag mooie foto's gaan maken en nieuwe woorden gaan leren.

Bij voorkeur maakt u ook foto's wanneer de leerlingen in of uit de 'echte' taxi stappen, voor of na schooltijd. Dan staat namelijk de meest reële situatie op de foto. Maak dan ook een foto van een leerling die een wiel aanwijst, een leerling die de spiegel aanwijst, een leerling die vanachter een raam zwaait, enzovoort.

Kern

Indien het niet mogelijk is om de foto's te maken tijdens het in en uitstappen van een echte taxi, maak dan foto's wanneer de echte situatie nagespeeld wordt of in de projecthoek. Geef de leerlingen verschillende opdrachten die ze moeten uitvoeren. Bijvoorbeeld: Toeter met de toeter. Stap in de trapauto. Wijs de spiegel aan. Draai aan het stuur. Laat de assistent foto's maken van deze handelingen. Verwoord telkens wat de leerlingen doen. U kunt ook aan de andere leerlingen vragen wat de betreffende leerling doet.

Afsluiting

Kijk met de leerlingen de foto's op het scherm of op de computer terug. Benoem welke woorden de leerlingen vandaag allemaal geleerd hebben.

Fotobeschrijvingen:

De fotobeschrijving geeft u ideeën voor situaties waarin u foto's kunt maken. Maar maak ook foto's van de woorden waar leerlingen in het gesprek zelf mee komen of van woorden die beter aansluiten bij de beleving van uw leerlingen, omgeving en/of mogelijkheden. De foto's vormen de aanleiding van verschillende andere activiteiten uit het project. Maak in deze fotoles foto's van 10 woorden uit de woordenlijst.

Een leerling die...

...die de gordel om doet

...die in/uit de auto stapt

...die op de bank gaat zitten

...die de buitenspiegel aanwijst

...die een wiel aanwijst

...die zwaait naar de taxichauffeur

Maak ook foto's van de chauffeur als hij wegrijdt, als hij de deur op slot doet, als hij de

...die op de toeter drukt

dop van de benzinetank eraf draait.

...die de deur dicht/open doet

Mondelinge taal

Actieve woordenschat

Materialen

- Een aantal vellen A4 om een fotovertelboek van te maken
- Lijm
- Dubbele afbeeldingen van foto's uit de fotoles
- Niveaukaarten actieve woordenschat

Voorbereiding

- Druk de foto's nog een keer af
- Stop de materialen voor het fotovertelboek in de fotokist

Introductie

Ga met de leerlingen rondom de projecthoek zitten. Laat de fotokist zien. Maak duidelijk dat FoTotaal begint. Herinner de leerlingen kort aan de vorige Fototaalles. Vertel de leerlingen dat ze gaan leren te zeggen wat er op de foto's staat. Ze gaan nieuwe woorden leren zeggen.

Kern

Vraag de leerlingen te kijken wat er in de fotokist zit en de materialen er uit halen. Vertel dat ze een mooi boek gaan maken met foto's er in. Samen met de leerlingen kijkt u nog eens goed naar de voorwerpen in de projecthoek. Plak samen met de leerlingen de foto van het benoemde voorwerp op een vel papier. Schrijf het woord erbij, bij voorkeur met een picto. Of schrijf er een zin bij die de leerling bedenkt. Zo maakt u een fotovertelboek.

Afsluiting

Als alle foto's zijn opgeplakt, laat u de bladen nog 1 keer aan de leerlingen zien en benoem wat de leerlingen hebben geleerd. Maak de bladen aan elkaar vast tot een boek. Zet het boek in de projecthoek, zodat de leerlingen het kunnen zien. Rond de Fototaalles af.

Suggesties

Ga in de kring zitten en neem het fotovertelboek erbij. Laat de leerlingen vertellen welke foto's ze zien. Bespreek op die manier alle foto's uit het boek. Leg het fotovertelboek aan het eind van de oefening in de projecthoek of in de fotokist. U kunt eventueel aan de leerlingen uitleggen dat ze zelf ook eens het boek mogen pakken en 'lezen'.

Mondelinge taal

Iemand iets vragen

Materialen

- Een trapauto of een paar stoelen die een taxi kunnen vormen
- Een taxichauffeur-pet
- Niveaukaarten iemand iets vragen

Vorbereiding

- Zet de taxispullen in de kring

Introductie

Roep de leerlingen in de kring. Maak duidelijk dat FoTotaal begint. Herinner de leerlingen kort aan de vorige FoTotaalles. Vertel de leerlingen dat ze gaan leren om iemand iets te vragen. Wie weet hoe je netjes iets kunt vragen? En wie weet hoe je een vraag stelt? Stel zelf een paar korte vragen en overdrijf uw vragende intonatie.

Kern

Vraag een leerling om voorin de taxi te komen zitten. Zet hem de chauffeurspet op en vertel dat hij de chauffeur is. De andere leerlingen mogen met de taxi mee. Ze mogen naar de chauffeur toe komen om te vragen of ze mee mogen. Ga met een paar leerlingen in de taxi zitten. Als de gasten in de taxi zitten vertelt u de chauffeur dat hij moet vragen waar de gasten naar toe willen. De gasten mogen allemaal vragen stellen aan de chauffeur. Stimuleer dit door de leerlingen te vragen of zij misschien weten waar de gordel zit en of ze weten hoe hard we gaan. Als ze dit niet weten, mogen ze dit aan de chauffeur vragen. Wissel van chauffeur en passagiers.

Afsluiting

Als iedereen aan de beurt is geweest laat u de leerlingen helpen om de taxi te parkeren, alle stoelen mogen weer aan de kant. Rond de FoTotaalles af.

Suggesties

Probeer bij het naar huis gaan met de leerlingen wat vragen te stellen aan een chauffeur. Vraag die chauffeur of hij iets eerder kan komen, zodat jullie even tijd hebben. Stel eerst zelf een aantal vragen aan de chauffeur: "Wat is dat? Waar moet de benzine in?" Stimuleer de leerlingen om ook vragen te stellen.

Lezen

Begrijpend lezen

Materialen

- Niveaukaarten begrijpend lezen
- Leeslap (zie handleiding)
- Speelgoed taxi,
- Foto van in de(taxi) bus gaan
- (Foto)poppetjes van de leerlingen en naamkaartjes
- Picto's en woordjes van projectwoorden

Voorbereiding

- Zorg voor de benodigde symbolen
- Doe de benodigde materialen in de fotokist.
- Zorg voor een vis. (knuffel, waterspeelgoed of lepelvis)

Introductie

Rommel in de fotokist en haal met een brede glimlach de leeslap en een foto te voorschijn. Vertel dat FoTotaal begint. Zal de les weer net zo leuk zijn als de vorige keer. Herinner de leerlingen kort aan de vorige Fototaalles. Vat dit kort samen en laat zien.

Kern

Leg de leeslap voor iedereen goed zichtbaar neer zodat de leerlingen recht voor de symbolen zitten. Wijs op het pictogram 'lezen' van het dagrooster. Laat de leerling vertellen wat ze gaan doen? Leg de foto van 'in de bus gaan' op de leeslap. Laat de leerlingen voorspellen waarover ze gaan lezen?

Laat de (foto)poppetjes zien. Vertel dat de poppetjes naar de dierentuin gaan met de bus. Gebruik een concrete bus of de foto. Leg enkele symbolen neer (plaatjes, picto's, woordjes) over in de bus gaan. Zorg dat u voor iedere leerling iets te bieden heeft. Wijs de symbolen aan in de goede leesrichting en lees wat er staat. Laat de betekenis zien en herhaal wat u gelezen heeft in eigen woorden. ('Dus Joris gaat in de bus'). Voer de bijbehorende handelingen uit. Leg hierna telkens voor een leerling een aantal symbolen op de lap. Lees samen wat er staat en laat de handelingen uitvoeren.

Afsluiting

Sluit af met het weggrijden van de bus.

Suggesties

Geef de foto en enkele passende zinnen een mooie plek in de klas.

Niveaukaarten **passieve woordenschat**

PASSIEVE WOORDENSCHAT	Niveau 1
Zoekt met de leerkracht naar verstopte concrete voorwerpen en geeft uiting aan verrassing	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Laat een concreet, bekend voorwerp zien. Verstop het. Geef de leerling opdracht te zoeken naar het voorwerp. Gebruik losse woorden. <i>Voorbeeld: "Bal? Waar? Zoek maar!"</i> Verstop één voorwerp per keer.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Ga samen op zoek naar een voorwerp. Laat de leerling vervolgens zelf zoeken. Geef feedback op het vinden van het voorwerp en laat daarbij het voorwerp zien. <i>Voorbeeld: "Goed zo, gevonden! Dit is de bal".</i>
Wijst de juiste persoon aan als een bepaalde naam wordt genoemd (mamma, pappa)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Noem de naam van een leerling en wijs de leerling aan. Benoem dat u ... (naam leerling) aanwijst. Wijs enkel voor de leerling bekende personen aan.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Laat de leerling met u meewijzen als u een naam noemt. Laat de leerling vervolgens zelf iemand aanwijzen van wie u de naam noemt. Geef een compliment als de leerling de juiste persoon aanwijst.
PASSIEVE WOORDENSCHAT	Niveau 2
Wijst bij het benoemen van 20 verschillende woorden het juiste voorwerp aan	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Noem de naam van een voorwerp en wijs het voorwerp aan. Benoem dat u ... (naam voorwerp) aanwijst.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Laat de leerling met u meewijzen als u een voorwerp benoemt. Laat de leerling dan zelf een voorwerp aanwijzen. Geef een compliment als de leerling het juiste voorwerp aanwijst. Neem eerst vijf voorwerpen. Deze oefent u met de leerlingen. Als dit lukt neemt u andere voorwerpen.
Begrijpt woorden, symbolen of gebaren voor goed en fout, ja en nee	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Geef uzelf of de klassenassistent een opdrachtje (foto maken, voorwerp aanwijzen). Voer het opdrachtje eerst verkeerd uit en vervolgens goed. Gebruik woorden, symbolen of gebaren om aan te geven of het goed is of niet goed. <i>Voorbeeld: Goed zo!, Ja, Nee, Mag niet, knikken, schudden.</i>
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Geef de leerling kleine opdrachtjes om uit te voeren. Geef direct tijdens of na het uitvoeren van een opdrachtje aan of de leerling het goed heeft gedaan. Kijk welke woorden, symbolen of gebaren de leerling begrijpt.

PASSIEVE WOORDENSCHAT	Niveau 3
Reageert op begrippen die de leerkracht aanleert (zeg: <i>rode auto</i> en de leerling rijdt de rode auto in de garage)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Beperk u tot een aantal begrippen, dat u kunt gebruiken in de les, zoals de basiskleuren en groot, klein, zwaar, licht. Houd de opdrachten makkelijk, zodat de aandacht uitgaat naar de begrippen. Doe voor wat u benoemt. <i>Voorbeeld: "ik rijd met de grote auto."</i>
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Geef de leerling opdrachten met verschillende begrippen. Koppel deze begrippen aan de themawoorden die u de leerling wilt aanleren. Benoem wat de leerling doet. <i>Voorbeeld: "Tim pakt de kleine bal, heel goed!"</i>
Wijst verschillende voorwerpen en handelingen aan die duidelijk verschillen (lang en kort touw, volle en lege beker)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Leg twee dezelfde voorwerpen naast elkaar, waar toch een verschil in zit. Benoem het verschil. <i>Voorbeeld: "Dit touw is lang en dit touw is kort."</i>
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Leg dezelfde voorwerpen neer, waar toch een verschil in zit. Benoem wat de leerling doet. <i>"Rob wijst het korte touw aan, heel goed!"</i>
Koppelt de begrippen warm en koud aan verschillende voorwerpen	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Zorg voor iets warmes en iets kouds. Voel aan het koude voorwerp. Benoem dat het koud is en bibber erbij. Voel aan het warme voorwerp en benoem 'warm'. Laat de leerling warm en koud voelen.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Wijs voorwerpen aan en laat de leerling aangeven of ze bij warm horen of bij koud. Geef aan of het antwoord juist is. Bij een onjuist antwoord geeft u een hint. <i>Voorbeeld: Doe ik de muts op in de warme zon?</i>

PASSIEVE WOORDENSCHAT	Niveau 4
Wijst verschillende voorwerpen en handelingen aan waar een klein verschil tussen zit (bekers met meer en minder vloeistof, hogere en lagere tafel)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Laat drie situaties zien, waar een klein verschil tussen zit. Zeg het woord. Wijs de juiste situatie aan. <i>Voorbeeld: Vier foto's met twee tafels. Op 1 foto zie je een tafel die lager en hoger is. Zeg "hoger."</i> Laat aanwijzen.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Laat situaties die op elkaar lijken in de taal terug komen. Zeg het woord. Geef het goede voorbeeld door naar het juiste te wijzen. Geef vervolgens de leerling de beurt. <i>Voorbeeld: minder? Ja, in die beker zit minder"</i>

Niveaukaarten **Actieve woordenschat**

ACTIEVE WOORDENSCHAT	Niveau 1
Imiteert klanken en woorden	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Benoem rustig het woord. Laat de betekenis duidelijk zien, horen, voelen. Articuleer duidelijk. Gebruik de startwoorden en makkelijke klanken als /a/, /e/, /o/, /ff/, /ss/.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Gebruik de startwoorden en makkelijke klanken als /a/, /e/, /o/, /ff/, Lok de leerling uit om dit na te doen..Eindig altijd met het goede voorbeeld.
Kijkt naar een voorwerp als een ander het woord <i>die</i> zegt en naar het voorwerp wijst	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Trek de aandacht. Verwijs naar een voorwerp en zeg "die". Kijk er gericht naar. Pak het of doe er iets mee.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Trek de aandacht. Verwijs naar een voorwerp en zeg "die". Geef het aan de leerling als hij er naar kijkt.

ACTIEVE WOORDENSCHAT	Niveau 2
Benoemt 10 woorden met ondersteuning van concreet materiaal (picto's, foto's)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Zet een voorwerp neer. Benoem rustig het woord erbij.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Zet een voorwerp centraal en vraag de leerling wat het is. Als hij een goed antwoord geeft, geeft u een compliment. Als het antwoord niet juist is, geeft u het goede voorbeeld en laat u de leerling u imiteren. Laat het onjuist benoemde voorwerp later nog eens terugkomen.
Benoemt zijn eigen naam	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Wijs naar uzelf en zeg uw naam. Wijs naar de leerling en vraag naar zijn naam. Als hij het niet zegt, zegt u zijn naam.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Laat de leerling in de kring zijn naam noemen als u een rondje maakt langs de leerlingen in de kring tijdens de taalles. Of laat hem zijn naam noemen als hij zichzelf op de foto ziet. Geef een compliment als hij goed reageert.
Benoemt de namen van enkele klasgenoten	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Maak een rondje in de kring. Loop langs de leerlingen en benoem de namen (of benoem namen bij de foto's).
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Wijs leerlingen aan en vraag de leerling naar de namen. Als hij de naam goed heeft, noemt u een nieuwe naam.

ACTIEVE WOORDENSCHAT	Niveau 3
Gebruikt zelfstandige naamwoorden en werkwoorden	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Benoem een woord en laat het voorwerp erbij zien. Benoem wat je met dat voorwerp kunt doen. <i>Voorbeeld: "met een auto kan je rijden."</i>
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Laat steeds een voorwerp zien en vraag de leerling uw zin af te maken. <i>Voorbeeld: "Brood kun je..., Een bal kan je..."</i>
Gebruikt <i>die</i> en <i>dat</i> om het aanwijzen van een voorwerp te ondersteunen	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Zet een aantal voorwerpen neer. Zorg dat de leerling zowel de voorwerpen als u goed kan zien. Wijs naar één voorwerp en zeg "die" of "dat". Kijk zelf gericht naar het voorwerp.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Noem een voorwerp en vraag de leerling het voorwerp aan te wijzen. Stimuleer om "die" of "dat" te gebruiken door te vragen: "Welke is het?"

ACTIEVE WOORDENSCHAT	Niveau 4
Gebruikt nieuw geleerde woorden in zinnen	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Zet concreet materiaal neer. Benoem dat u iets gaat vertellen over het materiaal. Maak korte zinnen. Benadruk het nieuw geleerde woord en laat het een paar keer terug komen. <i>Voorbeeld: Dit is mijn jas. Mijn jas is groen. Mijn jas is warm.</i>
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Vertel om de beurt in korte zinnen bij concreet materiaal. Doe het goed voor en geef daarna telkens de leerling de beurt. Herhaal de zin en geef een compliment.
Gebruikt bijvoeglijke naamwoorden	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Gebruik bekend materiaal en bijvoeglijke naamwoorden, die de leerling in dit project heeft geleerd. Koppel de bijvoeglijke naamwoorden aan de woorden die de leerling al kent bijvoorbeeld: 'koude melk, boterham'.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Lok het gebruik van bijvoeglijke naamwoorden bij de leerling uit door foute vragen te stellen. <i>Voorbeeld: "Is dit warme melk?"</i> Laat de leerling u verbeteren.
Vult zinnen met een functioneel aspect aan d.m.v. woorden, wijzen of gebaren (pas op, ik kom er aan. Ik druk op de... [toeter])	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Laat voorwerpen (of foto's) zien en maak er een korte zin bij waarin u de functie benoemt van dat voorwerp. <i>Voorbeeld: Ik snij met een mes.</i>
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Noem bij de voorwerpen een zin en laat de zin door de leerling afmaken. <i>Voorbeeld: "Ik snij met een..., ik veeg met een... ik stuur met het..."</i>
Gebruikt <i>die</i> en <i>dat</i> met zelfstandig naamwoorden (die jongen, dat meisje)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Wijs steeds een (project)voorwerp aan en benadruk "die" en "dat". Laat de leerlingen u nazeggen.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Wijs om de beurt iets aan en gebruik in de zin het woord 'die' of 'dat'. Geef het goede voorbeeld. Laat dezelfde uitingen meerdere keren terug komen. Geef een compliment zodra de leerling het goed doet of geef het goede voorbeeld.

Niveaukaarten Iemand iets vragen

IEMAND IETS VRAGEN	Niveau 1
Trekt met geluid, gebaar of mimiek actief aandacht als hij iets wil vragen	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Creëer een situatie waarin de leerling van een ander iets nodig heeft. Spreek met de leerling af hoe hij de ander duidelijk kan maken dat hij iets wil vragen. Bijvoorbeeld door vinger op te steken of een geluid te maken.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Stimuleer de leerling de aandacht te trekken zonder dat hij aan de beurt is. Complimenteer als het hem lukt om aandacht te vragen.

IEMAND IETS VRAGEN	Niveau 2
Vraagt een bekende met losse woorden gericht om een voorwerp of actie (bal? drinken?)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Geef een voorwerp aan de leerling. Vraag het voorwerp terug. Gebruik hiervoor één woord met een vragende intonatie. Vraag de leerling of hij het voorwerp wil en laat hem dit aan u vragen. Dit kunt u ook doen met een handeling. <i>Voorbeeld: Bal? Wil jij de bal? Vraag maar. Gooien?</i>
	Inoefenen, verwerken en feedback
Gebruikt vragende intonatie in een vragende eenwoordzin (hap?)	Oefen met verschillende voorwerpen die u en de leerling aan elkaar moeten geven na vragen. Of met handelingen die u en de leerling om beurten na vragen moeten doen. Geef het voorwerp als de leerling er zelf om vraagt.
	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Stel de leerling een vraag met één woord. Overdrijf uw vragende intonatie. Laat de leerling de intonatie imiteren.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Laat de leerling u of een ander iets vragen. Stimuleer de vragende intonatie. Geef antwoord op de vraag als het lukt om de intonatie te gebruiken. Doe het anders nog een keer voor.

IEMAND IETS VRAGEN	Niveau 3
Stelt een bekende een korte vraag (Sanne spelen? Appel eten?)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Stel de leerling een korte vraag. Maak gebruik van tweewoordzinnen. Maak duidelijk dat de leerling ook iets mag vragen aan u of een ander.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Laat de leerling een vraag stellen aan een ander. Stimuleer de leerling meer te zeggen, een korte zin te maken. Als dit lukt geeft u antwoord of mag de ander antwoord geven.

IEMAND IETS VRAGEN	Niveau 4
<p>Vraagt om herhaling wanneer iets niet wordt verstaan (wat? hè?)</p>	<p>Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes</p>
	<p>Laat een ander onverstaanbaar praten. Maak duidelijk dat je om herhaling vraagt als je iets niet verstaat door bijvoorbeeld fluisteren, met volle mond praten, wegstijven.</p>
	<p>Inoefenen, verwerken en feedback</p>
	<p>Praat beurtelings onverstaanbaar en vraag om herhaling. Benadruk dat de leerling al goed om herhaling kan vragen als hij iets niet verstaat.</p>
<p>Stelt een vraag aan een onbekende in een vertrouwde omgeving (wie ben jij?)</p>	<p>Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes</p>
	<p>Laat een onbekende de klas inkomen. Vraag de onbekende of u hem iets mag vragen. Stel een vraag. Zeg dat de leerlingen ook wel iets mogen vragen.</p>
	<p>Inoefenen, verwerken en feedback</p>
	<p>Geef de leerling de gelegenheid om de onbekende iets te vragen. Ga indien de leerling dit eng vindt samen naar de onbekende toe. Benadruk dat de leerling al goed vragen kunnen stellen.</p>

Niveaukaarten Begrijpend lezen

BEGRIJPEND LEZEN	Niveau 1
Geeft een juiste reactie na het zien van een symbool* van dagelijkse activiteiten (dagritme), personen, voorwerpen (drie verschillende)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Verwijs naar het behandelde symbool in de les. Praat over de betekenis. Laat de leerling het juiste symbool aanwijzen of de juiste handeling uitvoeren.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Verwijs telkens tijdens het zien van het voorwerp, activiteit of persoon naar het behandelde symbool. En ga met een aanvulzin na of de leerlingen weten waar het symbool naar verwijst. 'Dat is.....?' 'Wij zijn aan' Bevestig wat de leerling goed doet.

BEGRIJPEND LEZEN	Niveau 2
Geeft een juiste reactie na het zien van alle in de groep gebruikte symbolen* van dagelijkse activiteiten (dagritme), personen, voorwerpen.	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Praat over de symbolen en geef uitleg waar ze naar verwijzen. Laat de leerling daarna uitleggen naar welke activiteiten voorwerpen, personen en symbolen verwijzen.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Verwijs telkens tijdens het zien van het voorwerp, activiteit of persoon naar het symbool. En ga na of de leerlingen weten waar het symbool naar verwijst. Bevestig wat de leerling goed doet. Geef zondig nogmaals het goede voorbeeld

BEGRIJPEND LEZEN	Niveau 3
'Leest' en begrijpt tweewoordzinnen gekoppeld aan dagelijkse situaties met behulp van symbolen	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Doe het lezen van een tweewoordzin voor. Leg de betekenis uit. Lees samen met de leerling een tweewoord en laat uitleggen wat er staat.
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Bespreek dagelijkse situaties. Gebruik de tweewoordzinnen. Ga na of de leerlingen het begrijpen. Geef zondig het goede voorbeeld of complimenteer de leerling als hij weet wat er staat.

BEGRIJPEND LEZEN	Niveau 4
Begrijpt meerwoordzinnen binnen het hier en nu met behulp van symbolen (passend bij belevingswereld)	Duidelijke uitleg over de leerstof in stapjes
	Lees een meerwoordzin. Denk hardop na over de betekenis van de zin. Laat de betekenis van de zin zien met hulp van projectmateriaal
	Inoefenen, verwerken en feedback
	Stimuleer de leerlingen om meerwoordzinnen te lezen en hardop na te denken over de betekenis. Controleer samen met de leerling of de betekenis van de zin klopt bij de situatie. Laat de betekenis uitvoeren met gebruik van projectmateriaal. Geef een compliment als de leerling goed meedoet.